

Czwartek, 12 maja 2016 r.

P8_TA(2016)0218

Tatarzy krymscy**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 12 maja 2016 r. w sprawie Tatarów krymskich (2016/2692(RSP))**

(2018/C 076/04)

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje poprzednie rezolucje w sprawie Partnerstwa Wschodniego, Ukrainy i Federacji Rosyjskiej,
  - uwzględniając sprawozdania misji oceniającej stan poszanowania praw człowieka na Krymie, przeprowadzonej przez Biuro Instytucji Demokratycznych i Praw Człowieka (ODIHR) Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE) oraz Wysokiego Komisarza ds. Mniejszości Narodowych OBWE (HCNM),
  - uwzględniając europejską konwencję praw człowieka, Międzynarodowy pakt praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych, Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych oraz Deklarację praw ludów tubylczych ONZ,
  - uwzględniając decyzje Rady Europejskiej z dnia 21 marca, 27 czerwca i 16 lipca 2014 r. o nałożeniu sankcji na Federację Rosyjską w następstwie nielegalnej aneksji Krymu,
  - uwzględniając rezolucję Zgromadzenia Ogólnego ONZ 68/262 z dnia 27 marca 2014 r. w sprawie integralności terytorialnej Ukrainy,
  - uwzględniając sprawozdanie organizacji Freedom House dotyczące wolności na świecie z 2016 r., w którym oceniono stan poszanowania swobód politycznych i obywatelskich na nielegalnie zaanektowanym terytorium Krymu, uznając ten obszar za „nie wolny”,
  - uwzględniając wyrok tak zwanego Sądu Najwyższego Krymu z dnia 26 kwietnia 2016 r., w którym uznano Medżlis Narodu Tatarów Krymskich za organizację ekstremistyczną i zakazano jej działalności na Półwyspie Krymskim,
  - uwzględniając oświadczenia rzecznika wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa z dnia 14 kwietnia 2016 r. w sprawie zawieszenia działalności Medżlisu oraz z dnia 26 kwietnia 2016 r. w sprawie decyzji krymskiego „Sądu Najwyższego” o zakazie działalności Medżlisu,
  - uwzględniając oświadczenie Komisarza Praw Człowieka Rady Europy z dnia 26 kwietnia 2016 r. wzywające do uchylenia zakazu działalności nałożonego na Medżlis, a także oświadczenie sekretarza generalnego Rady Europy z dnia 26 kwietnia 2016 r. wskazujące na fakt, że zakaz działalności Medżlisu jest skierowany przeciwko całej społeczności Tatarów krymskich,
  - uwzględniając protokół z Mińska z dnia 5 września 2014 r. oraz memorandum z Mińska z dnia 19 września 2014 r. w sprawie wdrożenia 12-punktowego planu pokojowego,
  - uwzględniając art. 135 ust. 5 i art. 123 ust. 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że Federacja Rosyjska nielegalnie zaanektowała Krym i Sewastopol, w związku z czym jest państwem okupującym, które naruszyło prawo międzynarodowe, w tym Kartę ONZ, Akt końcowy z Helsinek, memorandum budapeszteńskie z 1994 r. i traktat o przyjaźni, współpracy i partnerstwie między Federacją Rosyjską a Ukrainą z 1997 r.;

Czwartek, 12 maja 2016 r.

- B. mając na uwadze, że Unia Europejska i społeczność międzynarodowa wielokrotnie wyrażały zaniepokojenie sytuacją w zakresie praw człowieka na okupowanych terytoriach oraz systematycznym prześladowaniem osób nieuznających nowych władz; mając na uwadze, że działania tak zwanych władz są wymierzone przeciwko autochtonicznej społeczności Tatarów krymskich, których większość przeciwstawia się zajęciu półwyspu przez Rosję oraz zbojkotowała tak zwane referendum przeprowadzone w dniu 16 marca 2014 r.; mając na uwadze, że instytucje i organizacje Tatarów krymskich są coraz częściej określane jako „ekstremistyczne”, a czołowi działacze społeczności Tatarów krymskich są zatrzymywani jako „terrorysty” lub grozi im areszt; mając na uwadze, że nadużycia wobec Tatarów obejmują porwania, wymuszone zaginięcia, przemoc, stosowanie tortur i egzekucje pozasądowe, w sprawie których faktyczne władze nie prowadzą dochodzeń i nie ścigają sprawców, a także systemowe problemy prawne związane z prawami własności i rejestracją mienia;
- C. mając na uwadze, że przywódcom Tatarów krymskich – w tym Mustafie Dżemilewowi i Refatowi Czubarowowi – początkowo zakazano wjazdu na Krym, a obecnie mają oni prawo wjechać na półwysep, jednak grozi im aresztowanie, w związku z czym dzielą los wielu innych członków Medżlisu i działaczy społeczności Tatarów krymskich oraz wysiedleńców; mając na uwadze, że według informacji ukraińskiego rządu ponad 20 000 Tatarów krymskich musiało opuścić okupowany Krym i przenieść się w głąb Ukrainy;
- D. mając na uwadze, że przywódca Tatarów krymskich Mustafa Dżemilew, który w przeszłości spędził 15 lat w sowieckich więzieniach, opublikował listę 14 Tatarów krymskich będących więźniami politycznymi tak zwanych władz rosyjskich na Krymie, na której znajduje się między innymi nazwisko Ahtema Czijgoza, pierwszego wiceprzewodniczącego Medżlisu, który jest przetrzymywany w Symferopolu w oczekiwaniu na proces; wzywa do zwrócenia szczególnej uwagi na stan jego zdrowia i podkreśla, że jego proces musi być jawny i obserwowany przez Radę Europy i inne organizacje międzynarodowe;
- E. mając na uwadze, że Federacja Rosyjska ograniczyła wjazd na Krym przedstawicielom Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE), ONZ i Rady Europy, nie wspominając o organizacjach pozarządowych występujących w obronie praw człowieka oraz o niezależnych dziennikarzach; mając na uwadze, że brak dostępu do półwyspu poważnie utrudnia monitorowanie stanu poszanowania praw człowieka na Krymie i przekazywanie informacji na ten temat;
- F. mając na uwadze, że w 1944 r. wszyscy Tatarzy krymscy, rdzenna ludność Półwyspu Krymskiego, zostali przymusowo zesłani do innych regionów ówczesnego ZSRR i nie mogli wrócić na swoje ziemie do 1989 r.; mając na uwadze, że w dniu 12 listopada 2015 r. Rada Najwyższa Ukrainy przyjęła uchwałę, w której uznała deportację Tatarów krymskich w 1944 r. za akt ludobójstwa, i ustanowiła dzień 18 maja Dniem Pamięci;
- G. mając na uwadze, że dnia 26 kwietnia 2016 r. tak zwany Sąd Najwyższy Krymu wydał wyrok, opowiadając się za wnioskiem tak zwanej prokurator generalnej Krymu Natalji Pokłonskiej, oskarżającym Medżlis, który był organem przedstawicielskim Tatarów krymskich od chwili jego utworzenia w 1991 r. i który posiadał pełny status prawny od maja 1999 r., o ekstremizm, terroryzm, łamanie praw człowieka, nielegalną działalność i akty sabotażu wobec władz;
- H. mając na uwadze, że Medżlis został obecnie uznany za organizację ekstremistyczną i umieszczony przez rosyjskie Ministerstwo Sprawiedliwości na liście organizacji pozarządowych, których działalność zostaje zawieszona; mając na uwadze, że w rezultacie działalność Medżlisu na Krymie i w Rosji została zakazana; mając na uwadze, że zakaz ten może obejmować ponad 2 500 członków 250 medżlisów w krymskich miastach i wioskach;
- I. mając na uwadze, że decyzje tak zwanej prokurator generalnej i tak zwanego Sądu Najwyższego Krymu stanowią nieodłączny element polityki represji i zastraszania prowadzonej przez Federację Rosyjską, która wymierza karę tej mniejszości za jej lojalność wobec ukraińskiego państwa podczas nielegalnej aneksji półwyspu przed dwoma laty;
- J. mając na uwadze, że doszło do jawnego naruszenia międzynarodowego prawa humanitarnego (w tym IV konwencji haskiej z 1907 r., IV konwencji genewskiej z 1949 r. oraz I protokołu dodatkowego do niej z 1977 r.), na mocy którego osoby cywilne nie mogą być ścigane przez mocarstwo okupacyjne za czyny popełnione przed okupacją, a ustawodawstwo karne terytorium okupowanego pozostaje w mocy;
1. stanowczo potępia decyzję tak zwanego Sądu Najwyższego Krymu o zakazie działalności Medżlisu Narodu Tatarów Krymskich i domaga się natychmiastowego uchylecia tego zakazu; uważa, że decyzja ta stanowi systematyczne i celowe prześladowanie Tatarów krymskich, a także działanie motywowane względami politycznymi, którego celem jest dalsze zastraszanie prawowitych przedstawicieli społeczności Tatarów krymskich; podkreśla znaczenie tego demokratycznie wybranego organu decyzyjnego reprezentującego społeczność Tatarów krymskich;

Czwartek, 12 maja 2016 r.

2. wskazuje, że zakazanie działalności Medżlisu Narodu Tatarów Krymskich, który stanowi legalny i uznany organ reprezentujący rdzenną ludność Krymu, stworzy podatny grunt dla stygmatyzowania Tatarów krymskich, nasili ich dyskryminację i łamanie przysługujących im praw człowieka i podstawowych swobód obywatelskich, oraz uznaje to za próbę wygnania Tatarów z Krymu, który jest ich historyczną ojczyzną; wyraża zaniepokojenie, że uznanie Medżlisu za organizację ekstremistyczną może prowadzić do dalszych zarzutów na podstawie przepisów kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej;
3. przypomina, że zakazanie działalności Medżlisu oznacza, że nie będzie mu wolno się zbierać, publikować opinii w mediach, organizować imprez publicznych czy korzystać z rachunków bankowych; wzywa UE do zapewnienia Medżlisowi wsparcia finansowego na jego działalność na uchodźstwie; apeluje o zwiększenie finansowania organizacji praw człowieka działających na rzecz Krymu;
4. przypomina o smutnej drugiej rocznicy nielegalnej aneksji Półwyspu Krymskiego przez Federację Rosyjską w dniu 20 lutego 2014 r.; ponownie surowo potępia ten akt, który stanowił naruszenie prawa międzynarodowego; wyraża swoje silne zaangażowanie w politykę nieuznawania nielegalnej aneksji Krymu i na rzecz nałożonych w jej wyniku sankcji oraz wzywa, by w związku z zakazem działalności Medżlisu rozważyć rozszerzenie listy osób objętych sankcjami UE; wzywa wszystkie państwa członkowskie do rygorystycznego przestrzegania tej listy; ubolewa z powodu wizyt na Krymie – zorganizowanych bez zgody władz ukraińskich – które złożyli niektórzy politycy z państw członkowskich UE, w tym członkowie ich parlamentów narodowych i posłowie do Parlamentu Europejskiego, oraz apeluje do parlamentarzystów o powstrzymanie się od takich wizyt w przyszłości;
5. potwierdza swoje pełne zaangażowanie na rzecz suwerenności, niezależności politycznej, jedności i integralności terytorialnej Ukrainy w granicach uznanych na arenie międzynarodowej oraz na rzecz jej wolnej i suwerennej decyzji o dążeniu do integracji z Unią Europejską; wzywa wszystkie strony, by na drodze dialogu politycznego i w pełnej zgodności z prawem międzynarodowym zaczęły niezwłocznie dążyć do pokojowego ponownego włączenia okupowanego Półwyspu Krymskiego do ukraińskiego porządku prawnego; uważa, że przywrócenie ukraińskiej kontroli nad półwyspem ma podstawowe znaczenie dla ponownego nawiązania stosunków współpracy z Federacją Rosyjską, w tym zawieszenia nałożonych na nią w związku z Krymem sankcji;
6. potępia poważne ograniczenia wolności wypowiedzi, stowarzyszeń i pokojowych zgromadzeń, w tym na tradycyjnych uroczystościach upamiętniających, takich jak obchody rocznicy deportacji Tatarów krymskich przez stalinowski totalitarny reżim Związku Radzieckiego, oraz na kulturowych zgromadzeniach Tatarów krymskich;
7. potępia ograniczenia nałożone na wolne media na Krymie, w szczególności cofnięcie licencji ATR, który jest największym kanałem telewizyjnym Tatarów krymskich; wzywa do ponownego uruchomienia tego kanału, a także kanału telewizji dla dzieci Lale i radiostacji Meydan; uważa, że akty te pozbawiają naród Tatarów krymskich podstawowego instrumentu służącego zachowaniu ich tożsamości kulturowej i językowej; odnotowuje powstanie nowej stacji telewizyjnej Millet i apeluje o zapewnienie jej pełnej niezależności redakcyjnej;
8. głęboko ubolewa z powodu systematycznego ograniczania pod pretekstem ekstremizmu wolności słowa oraz z powodu monitorowania mediów społecznościowych w celu zidentyfikowania działaczy, którzy nie uznają nowego porządku i którzy krytykują ważność „referendum” przeprowadzonego w dniu 16 marca 2014 r.; przypomina, że sto państw członkowskich Zgromadzenia Ogólnego ONZ wyraziło takie samo stanowisko, przyjmując rezolucję 68/262;
9. przypomina, że rdzenna ludność półwyspu – Tatarzy krymscy doświadczyli w przeszłości niesprawiedliwości, prowadzącej do masowych deportacji przez władze sowieckie oraz wyłączenia z gruntów i pozbawienia zasobów; ubolewa nad tym, że dyskryminująca polityka prowadzona przez tak zwane władze uniemożliwia zwrot tych nieruchomości i zasobów lub są one wykorzystywane jako instrument kupienia sobie poparcia;
10. nalega na Federację Rosyjską, która na mocy międzynarodowego prawa humanitarnego ponosi jako państwo okupujące ostateczną odpowiedzialność na Krymie, by strzegła porządku prawnego na Krymie i chroniła obywateli przed arbitralnymi środkami i zarządzeniami sądowymi lub administracyjnymi, i tym samym wypełniła własne zobowiązania jako członek Rady Europy, a także by przeprowadziła niezależne międzynarodowe dochodzenia w sprawie wszelkich naruszeń prawa międzynarodowego lub praw człowieka popełnionych przez siły okupacyjne i tak zwane władze lokalne; apeluje o reaktywację grupy kontaktowej dla rodzin osób zaginionych;

Czwartek, 12 maja 2016 r.

11. apeluje o udzielenie odpowiednim organom międzynarodowym zajmującym się prawami człowieka stałego i nieograniczonego dostępu do Krymu w celu monitorowania sytuacji w zakresie praw człowieka;
12. z zadowoleniem przyjmuje ukraińską inicjatywę utworzenia w formie „Genewa plus” – który powinien obejmować bezpośredni udział UE – międzynarodowego mechanizmu negocjacji w sprawie przywrócenia suwerennej ukraińskiej władzy na Krymie; wzywa Federację Rosyjską do rozpoczęcia negocjacji z Ukrainą i innymi stronami w sprawie zakończenia okupacji Krymu, zniesienia embarga handlowego i energetycznego oraz odwołania stanu wyjątkowego na Krymie;
13. apeluje o zachowanie historycznego i tradycyjnego, wielokulturowego środowiska na Krymie i o pełne poszanowanie języków i odrębnych kultur Ukraińców, Tatarów i innych mniejszości; potępia presję prawną wywieraną na kulturalne i oświatowe organizacje Tatarów krymskich, w tym organizacje zajmujące się dziećmi Tatarów krymskich;
14. apeluje do Federacji Rosyjskiej o przeprowadzenie dochodzenia w sprawie wszystkich przypadków torturowania więźniów nielegalnie przetrzymywanych na Krymie, w tym Ahtema Czijgoza, pierwszego wiceprzewodniczącego Medżlisu, oraz Mustafy Dehermendżiego i Aliego Asanowa, którzy zostali aresztowani na Krymie przez tak zwane władze lokalne za pokojowe wyrażanie protestu przeciwko okupacji, oraz o zagwarantowanie im bezpiecznego powrotu na Ukrainę; ponawia apel o zwolnienie Ołeha Sencowa i Ołeksandra Kołczenki; wzywa Federację Rosyjską do położenia kresu politycznie motywowanemu prześladowaniu dysydentów i działaczy społeczeństwa obywatelskiego; potępia ich przewiezienie do Federacji Rosyjskiej i przymusowe nadanie im obywatelstwa rosyjskiego; wzywa Federację Rosyjską, aby w wyżej wymienionych sprawach współpracowała ściśle z Radą Europy i OBWE;
15. apeluje do Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych i Rady o wywieranie silniejszej presji na Federację Rosyjską, by umożliwiła organizacjom międzynarodowym wjazd na Krym w celu monitorowania sytuacji w zakresie praw człowieka w związku z trwającym na półwyspie rażącym łamaniem podstawowych wolności i praw człowieka oraz w celu stworzenia w oparciu o konwencje stałych międzynarodowych mechanizmów monitorowania; podkreśla, że jakakolwiek międzynarodowa obecność na miejscu powinna być dobrze skoordynowana, uzgodniona z Ukrainą i wspierana przez główne międzynarodowe organizacje praw człowieka;
16. ponownie wyraża głębokie zaniepokojenie sytuacją osób LGBTI na Krymie, która po rosyjskiej aneksji uległa znacznemu pogorszeniu;
17. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji wiceprzewodniczącej Komisji/ wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, Radzie, Komisji, rządowi i parlamentom państw członkowskich, prezydentowi, rządowi i parlamentowi Ukrainy, Radzie Europy, Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie, prezydentowi, rządowi i parlamentowi Federacji Rosyjskiej, a także Medżlisowi Narodu Tatarów Krymskich.